

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

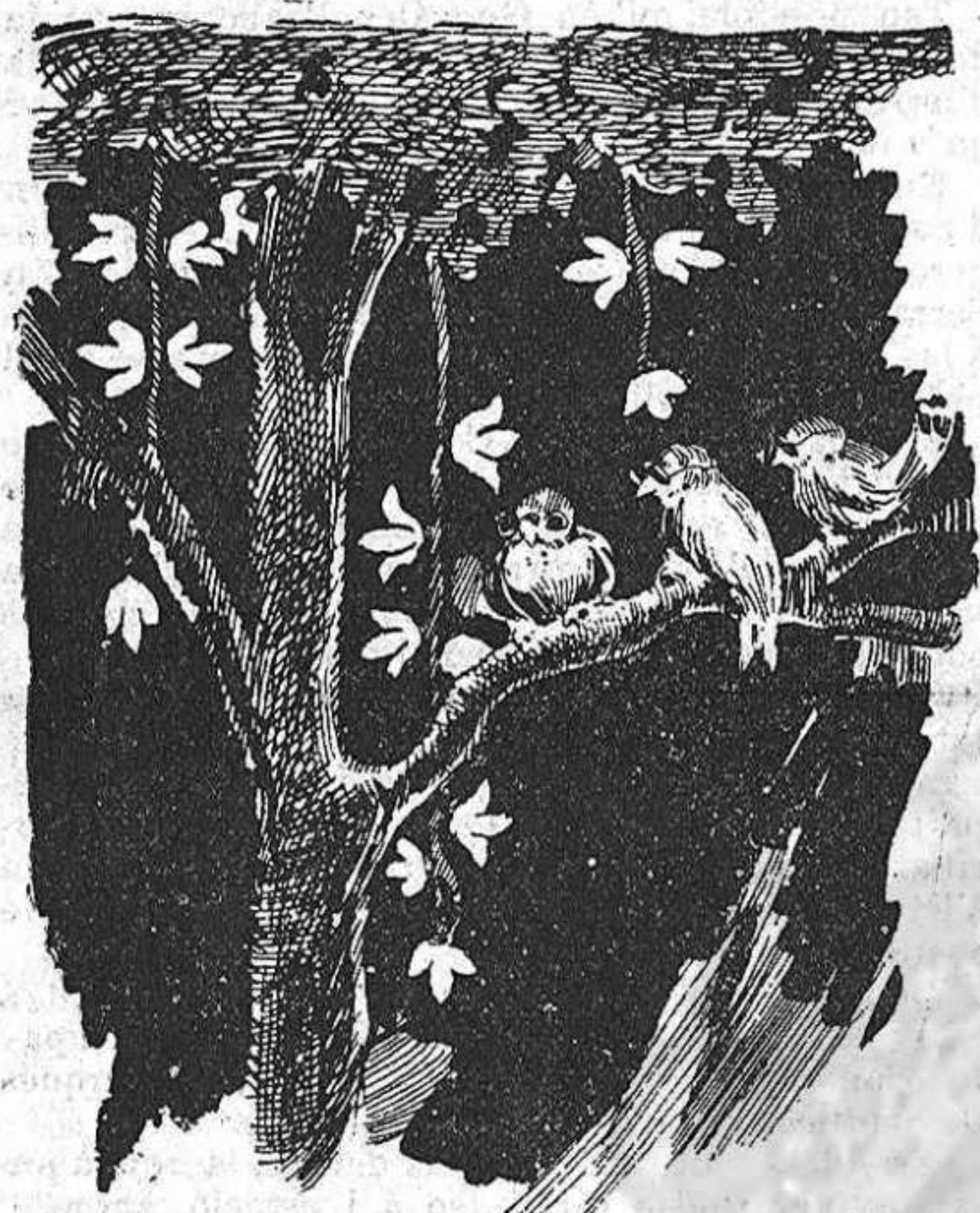
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

Festas de Barcelona. — Un vistasso als carrers

¡Pobres pardalets de la Rambla! Davant d'aquest esclat de llum, no 'ls ha quedat mes remey que posarse ulleras fumadas.

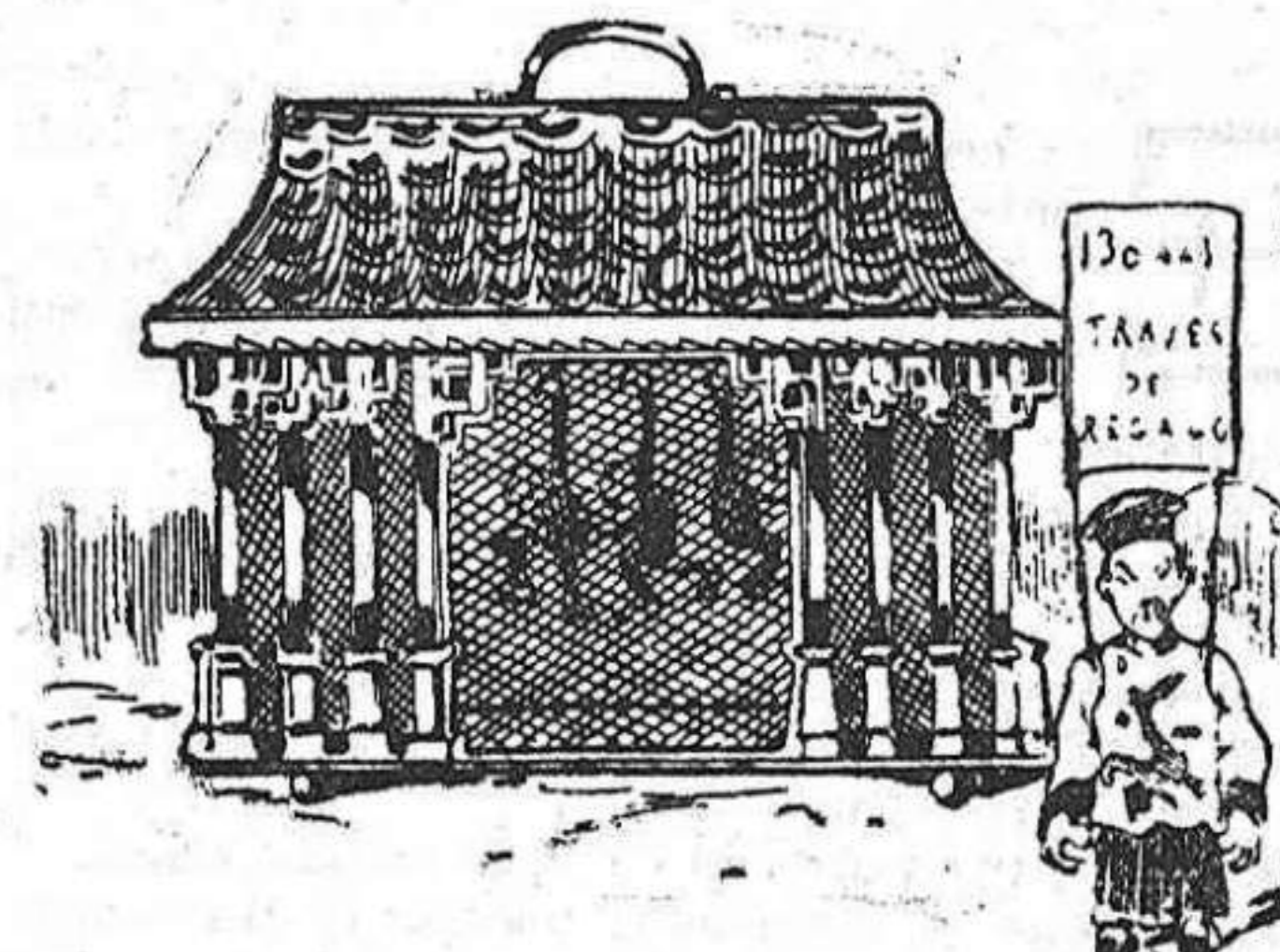
¡Aixó es sapiguer de viure! Es un arch, pero 'l marqués se 'n fa una taula d' escriure.

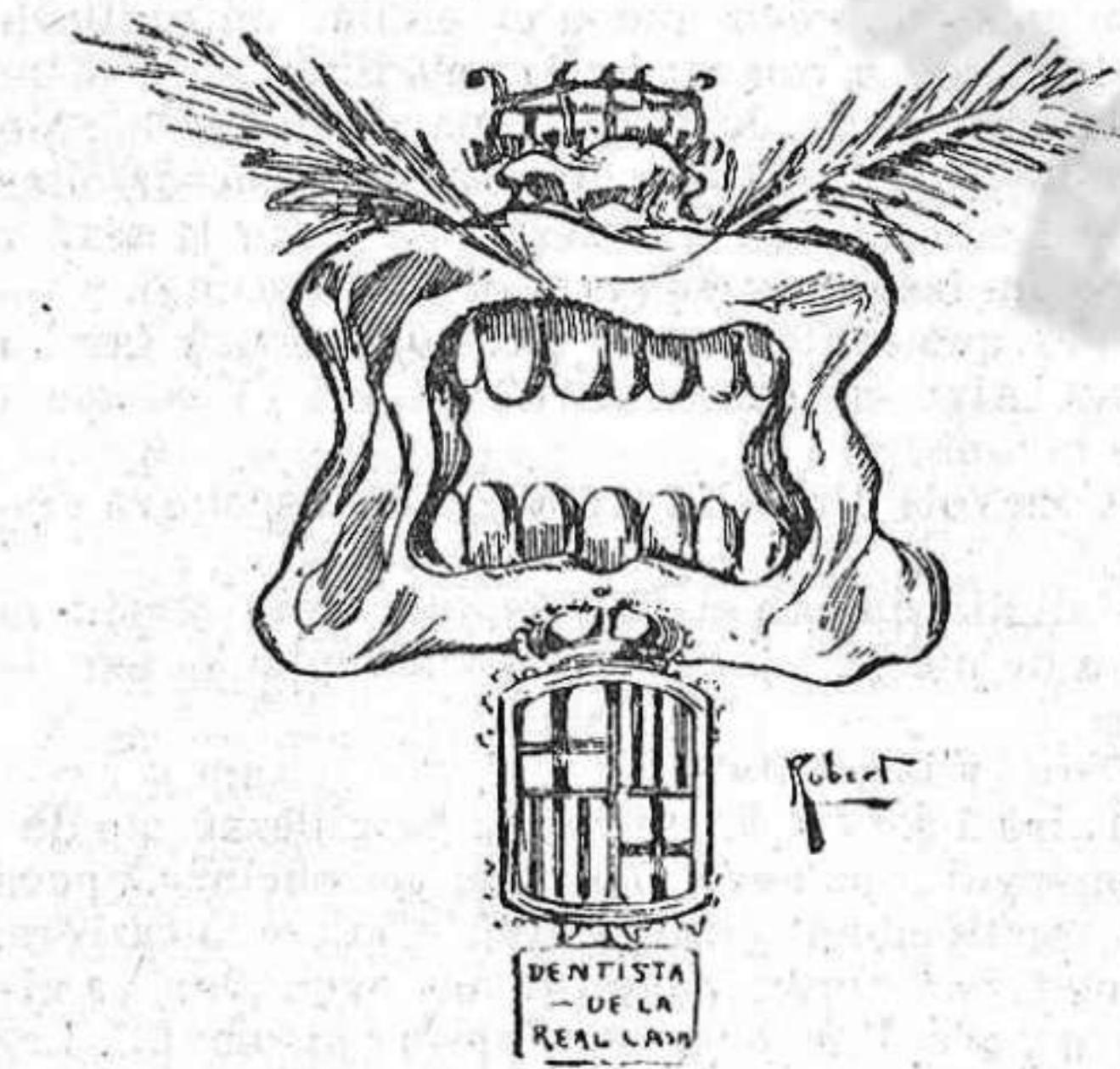
Senzillés, gust y elegancia. Es lo que mes ha agradat als pagesos y á la infancia.

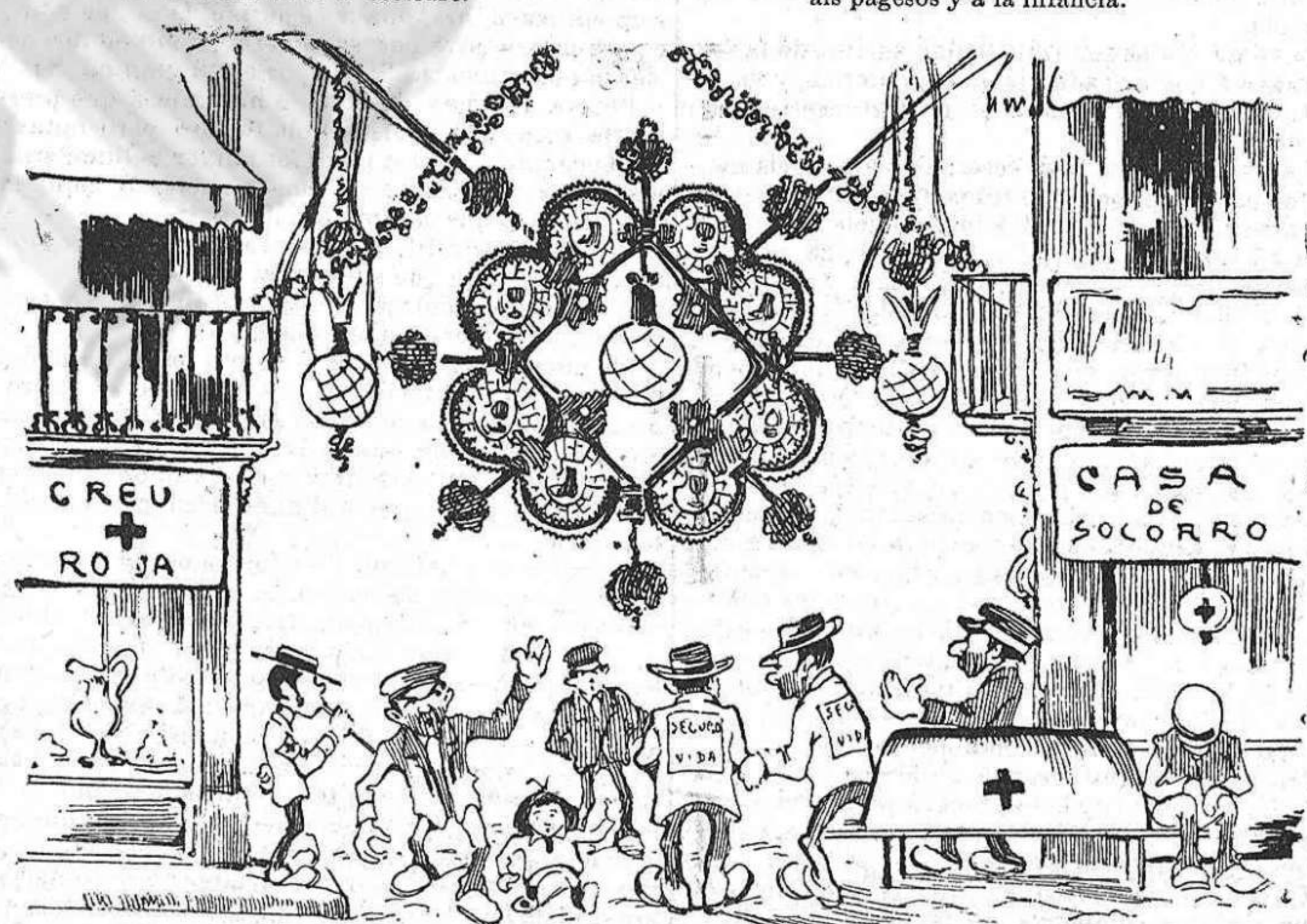
PLASSA REAL.—LA FONT MÁGICA. ¡Bons colors, y que no deixan!

CARRER DE LA BOQUERIA. Ja ho diu ben bé un ditxo vell: qui fa un cove fa un cistell.

CARRER DEL CARME. «Se extraen muelas con perfección.»

CARRER DE FERNANDO. —¿Que aixó podria caure?... ¡Nada, nada! Ja tenim tots la vida assegurada.

clero? Es l'última vergonya que'ns estava reservada. Governant en Sagasta 's va perdre una part considerable del nostre territori, y governant en Sagasta la nació perdrà una part de la seva independència, en qüestions de regalías, que ni 'ls reys més absoluts, ni 'ls que foren defensors més acérrims de la religió catòlica, s'avingiren may á abandonar al poder de Roma.

Quan totes las nacions s'emancipan de aquesta tutela carregosa, tan sols Espanya s'hi somet. ¡Quín rebaiament! ¡Quína vergonya!

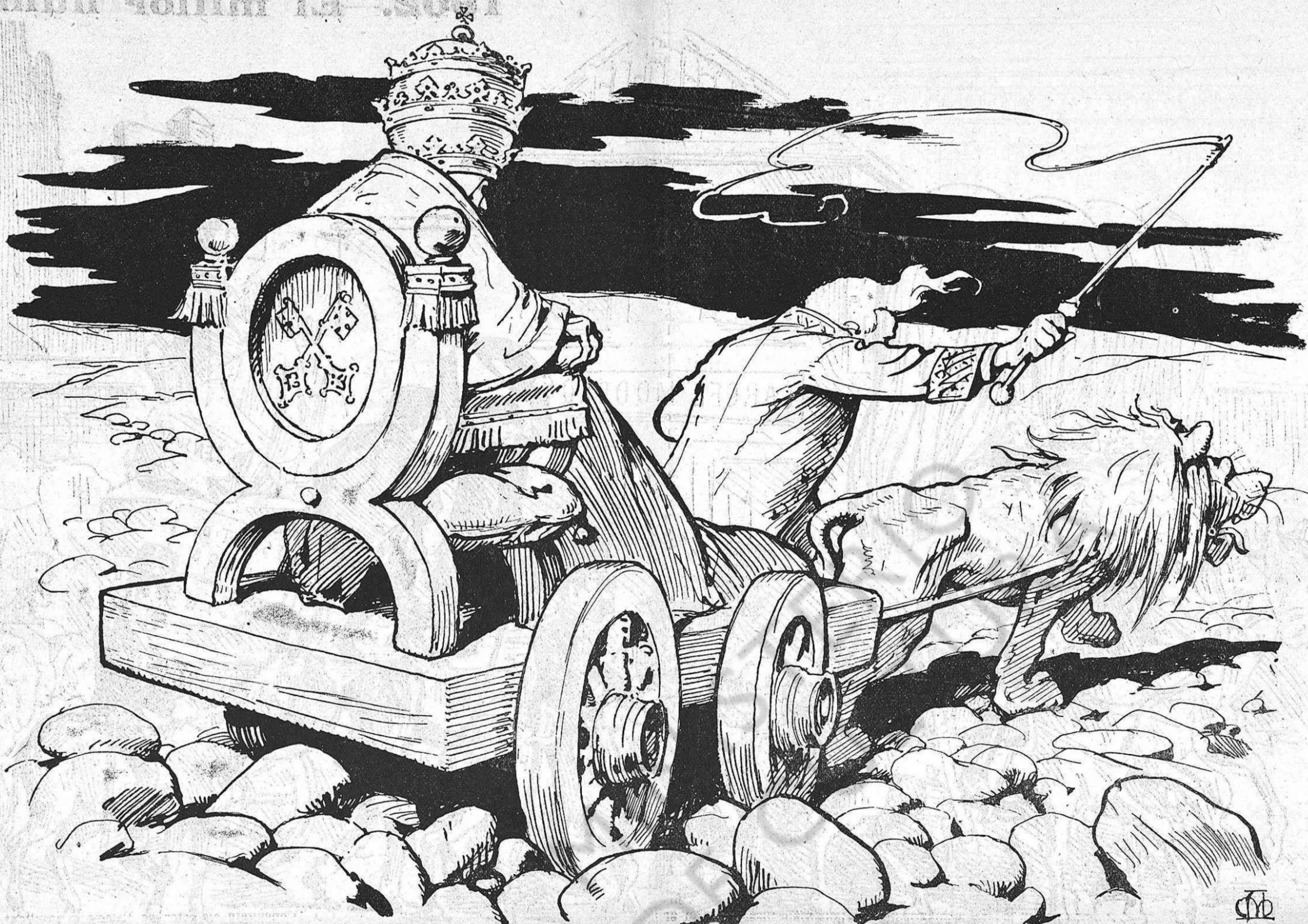
Al sol anunci de que venia á visitarnos una delegació de diputats radicals francesos y belgas, el govern va alarmarse, com no s'alarmaria sens dupte davant de l'amenassa de una invasió armada.

La diplomacia en totes las sevas cosas es molt reservada, y está clar, aixís com las notas musicals se senten, puig d'altra manera ja no serían notas, las notas diplomáticas no las sent ningú, son sordas. Per aixó ningú ha pogut enterarse pel clar de la nota del Vaticá al govern espanyol, com tampoch

de la que contestant á n' aquella ha dirigit el govern espanyol al Vaticá. De presuncions se n' han fetas tantas com vulguin, la major part de las quals probablement serán fundadas, pero lo qu' es la certesa, la claretat que no dongui lloch á duptes, fins ara 'ns la quedan á deure. De totes maneras no anirán gayre errats de

comptes els que suposan que aixís com Espanya del conflicte ab els Estats Units ne va sortir ab las mans al cap, dels tractes y contractes ab el Vaticá ne sortirà ab las mans á un altre lloch que no es el cap, sino la part més opesada, y en una forma ben poch airosa. El govern lliberal s'ajup á tot, y en aquesta posició qué ha de succehir tractantse del

Pel pedregam

—¡Arri, arri, tataneti!...

«Cs vejë arribar corrent un empleat de telégrafos ab dos partes á la má.

Entraren tots plegats á la sala de l'estació, y allí, ab moltes penas, puig els telegramas venian xifrats, pogué saberse 'l seu contingut.

L'un d'ells, dirigit á n'en Roncali, ministre d'Estat, era del President del Govern, y deya aixís: «Si la Reyna no ha emprés el viatge, que 'l suspenguí fins á nou avís meu. Per comunicació de las autoritats de Burgos sé que la vía-férrea está tallada»

—¡No importa!—va exclamar la reyna, agitada y nerviosa.—¡En marxa, en marxa immediatament!

Y pujant al wagó, va anyadir:—Jo no surto d'aquest cotxe sino per entrar á Madrid.

En va en Roncali tractava de convéncela de la impossibilitat d'empendre 'l viatge en semblants condicions: donya Isabel, que com es sapigut tutejava á tothom, va respondreli:

—Telegrafia á n'en Concha, y que contesti ab urgencia abónt está trencada la vía.

Va en Roncali á la oficina del telégrafo y als pocs moments torna.

—Senyora: ni ab Madrid ni ab Burgos tenim comunicació; la línia está interrompuda.

—Donchs, á Madrid, y sigui lo que Deu vulgui.

El ministre d'Estat, davant d'aquella tossuderia, s'hi quadrá de serio, y la reyna, comprenent que no li quedava mes remey que renunciar al viatge, se'n torná al seu allotjament espurnejantli 'ls ulls de despit.

En tot aixó, 'ls aconteixements anavan precipitantse d'una manera vertiginosa. El general Serrano no s'entretenia, y posat ja en el camí de la victòria, el dia 28 derrotava á Alcolea al general Novales, l'últim defensor de donya Isabel. Conseqüència immediata d'aquella derrota fou el pronunciament de Madrid, verificat el dia 29.

Comunicada la notícia á la reyna ab tota urgencia, la camarilla de San Sebastian vejë clar que la comedia s'havia acabat y qu'era indispensable abandonar l'escenari.

El dia 30 de setembre á las 10 del matí's dongueren novas ordres pera marxar definitivament; pero aque'lla vegada ja no á Madrid, sino á la frontera, al desterro.

Un testimoni presencial descriu l'escena ab tots els colors de la veritat.

«Dos landós tancats, ab sis mulas negras, s'estacionan davant del allotjament real. El príncep d'Asturias y un dels ayos se colocalen en el primer cotxe. Darrera segueixen las ayas, ab las infantas al bras, y pujan en l'altre carruatge.

«Un oficial me diu:—Van á donar un passeig; pero jo veig sachos de viatge y paquets en mans de tothom. Suposo, donchs, que 'ls infants se'n van de San Sebastian.

«Després de molt rato, un tercer landó s'atura

davant de la casa. Els soldats de la guardia prenen las armas y tots ens acostém á la porta.

«De prompte apareix donya Isabel: la segueixen el seu marit, el pare Claret y altres personatjes. La reyna té 'ls ulls rojos. Se coneix que ha plorat molt. Porta una capa gris, va sense guants y adorna 'l seu cap un barretet de palla ab una ploma vermella.

«Ningú diu una paraula. La reyna puja al cotxe, presenta la tropa las armas, algú fa una senyal... y la comitiva 's dirigeix á la estació»

Pochs moments després, se posava en moviment el tren que havia de dur a Fransa á la dona qu'en aquell instant deixava de ser reyna. Y mentres la fagitiva mormurava segons uns: *A ser hombre volvería á mi capital...* y segons altres: *Creía tener más raíces en este país*, arribavan á l'estació els crits del poble, que entusiasmats exclamava:—Visca la llibertat! ¡Visca Espanya ab honra!

FANTASTICH

À UN FORASTER

CONSELLS D'AMICH

Tart arribo per donártels, pero, alló que diu Sant Blay: —En aquest món de tragerias sempre val més tart que may.

Ja que has baixat per las festas, com á ciutadà aguerrit vull veure si consegueixo que no 't fassin mal profit.

Barcelona no es un poble sinó un mar... com d'aquí á allà, en el qual, per no ofegars 'hi, s'ha de sapiguer nada'.

Aquí 'l que no corra vola, y ab la major rapidés te deixan sense camisa com aquell que no fa res.

El llautó 's daura ab tant garbo que ab l'or de lley se confón, y ni molts son lo que semblan ni altres semblan lo que son.

Vol dir que, com ja la fama s'ha cuydat de propagar, per naps ó per xirrivias «aquí no val á badar.»

Desde luego t' aconsello que si tens de comprar ré, miris ben bé allá hont ho compres, cóm ho pagas y per qué.

D'aquests rimbombants anuncis que podrás veure per tot d'Altot i Forasteros, ganga!, no n'has de creure ni un mot. De duros á tres pessetas,

que avans n'hi havia un cabás, com no siguin filipinos, no pensis trobarne pas.

Ja s'han acabat las gangas entre aquets nets de clatell; el qui 'n sab una s'ho calla... y se la queda per ell.

Quan pujis á algun tranvia no 't deixis may albardar; procura seure, y no vasis massa depressa á pagar.

Que molts cops el cable 's trenca en aquell mateix moment, y havent de baixar, resulta que has pagat inútilment.

A la fonda no 't distreguis, que hi ha fondistas molt vius que ab un brillo extraordinari claven garsas per perdús.

Y si 't veuen massa manso, quan la nota 't donarán, sigui de duro ó de sisos, ten segur que 't sisarán.

Si al teatro vas, preparat á passá un vespre aburrit ab els galls del tenor cómic qu'ell creu que son *dos* de pit.

Y si l'obra es d'espectacle, ¡veurás qué 't agradarán els barrets de las senyoras que seuran al teu davant!

Segueix els carrers notables pels llums ó pel guarniment, pero no 't hi torbis massa si observas que 's gira vent.

Pues hi ha alguns archs alegórichs d'estil mitj neo bunyol, que 'm sembla que si s'aguantan es no mes perque Deu vol.

Desconfia de las bestias que trobis al teu costat; en certs carrers, tem als gossos; en certas casas, al gat.

Per acabá, 't recomano que no beguis massa ví, ni trabis may coeixensa ab gent que 't vulgui servi.

Has vingut á Barcelona per xalarte ab pocs diners, y fora en vritat sensible que 't fessin portá 'ls neulers.

Fuig d'empentas y tumultos, evita entrebanchs y embulls, pósa't la bossa ben fonda y ves sempre ab un pam d'ulls.

C. GUMA

UN DOCUMENT HISTORICH

Aquí va textualment reproduhida, la carta que 'l rey Carlos III va escriure al Papa, donantli compte de la expulsió dels Jesuitas. Es un preciós document histórich, digne de ser

conegut, may sigui sinó per a quilatar las energias de un monarca del sigle XVIII, en comparació ab las debilitats y humiliacions dels governs del sigle XX.

Diu aixís:

«Santísimo Padre: No ignora Vuestra Santidad que la principal obligación de un soberano es vivir velando sobre la conservación y tranquilidad de su Estado, decoro y paz interior de sus vasallos. Para cumplir yo, pues, con ella, me he visto en la urgente necesidad de resolver la pronta expulsión de todos mis reinos y dominios, de todos los jesuitas que se hallaban en ellos establecidos, y enviarlos al Estado de la Iglesia, bajo la inmediata, sabia y santa dirección de Vuestra Santidad, dignísimo Padre y maestro de todos los fieles. Caería en la inconsideración de gravar la Cámara Apostólica obligándola á consumirse para el mantenimiento de los padres jesuitas que tuvieron la suerte de nacer vasallos míos, si no hubiese dado, conforme lo he hecho, previa disposición para que se dé á cada uno durante su vida la consignación suficiente. En este supuesto, ruego á Vuestra Santidad que mire esta mi resolución sencillamente como una indispensable providencia económica, tomada con previo maduro exámen y profundísima meditación, que, haciéndome Vuestra Santidad justicia, echará sin duda (como se lo suplico) sobre ella y sobre todas las acciones dirigidas del mismo modo, al mayor honor y gloria de Dios, su santa y apostólica bendición.—CARLOS III.»

El Papa va llegir la carta. No tenim datos per saber quin efecte va causarli.

Pero pels resultats, y tenint en compte que l'expulsió dels Loyolas va quedar ferma, hem de creure que 'l papat va fer lo que fá sempre quan se troba ab un os dur de rosegat.

Baixar el cap y dir *Amén*.

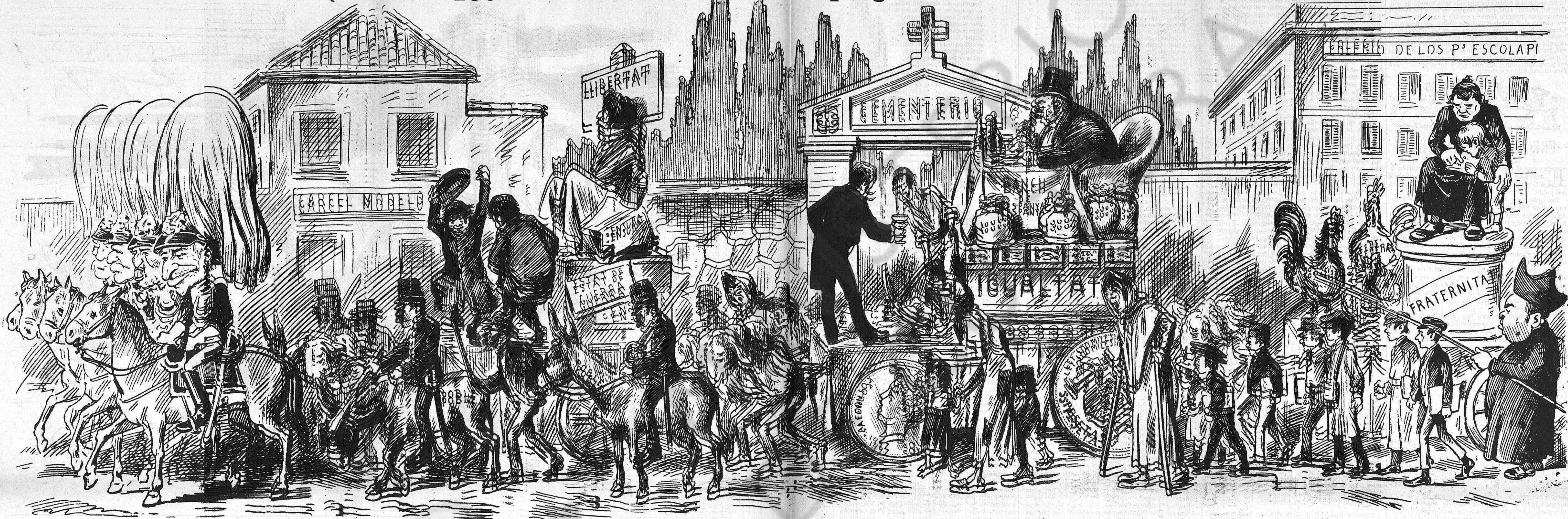
NEGOCI RODÓ

QUAN els germans nomenats de Sant Joan de la Creu varen encareggarse del Manicomí, ahontse pudreixen en vida els infelissos de la rahó perduda, no faltavan entusiastas y turiferaris de las ordres religiosas, que exclamavan, casi plorant d'enterniment: —Miréu los sants varóns

quín sacrifici s'imposan! Unicament la fe y la caritat cristiana poden donar la fortalesa que 's necessita pera recluirse en un lloch ahont regna la pitjor de las desgracias! ¡Hi ha res més horrible que passar la vida entre boigs? Donchs ells s'hi resig-

1902.—El millor número del programa de las fiestas

La gran sabaigata històrica commemorativa de la Gloriosa.

nan, sense cap mira interessada, ab l'única y santa idea de convertir el Manicomí en l'antessala de la gloria eterna.

Els que així expressaven la seva admiració pels germans de Sant Joan de la Creu, s'haurien inclinat al algú la hagues fet avinent que l'cuidado dels boigs es un negoci com un altre qualsevol: que ningú en el Manicomí hi està de franch, pagant els rics pensions crescudes y fins els més pobres las correspondents estancias á cárrech del pressupost de las Diputacions provincials y otras corporacions públicas.

No-haurían respost—aixó de treballar pels quartos es propi dels homes sense conciencia, ni sentiments religiosos, que no atenen sino á las concupiscencias de aquesta vida passatgera; may dels piadosos varóns, que seguint els sants exemples del seu venerable fundador han fet de la práctica de la caritat l'objectiu únic de la seva existencia. Deixen-los, y ja veuren els resultats.

En efecte, la resultats se van comensar á veure al cap de algun temps, y en una forma que no donava lloch á dubtes ni subterfugis. La ciutat dels boigs se va anar convertint de mica en mica en una manció de torment, com ni l'mateix Dante, autor del Infern, hauria pogut imaginarlo en la excitació de sa poderosa fantasia.

En l'interior de las altas parets, á cubert de las miradas del mon se començan impunement las iniquitats més horribles. Tant sols las portes del Manicomí s'obrien sovint, pera donar pas als cadàvers, y encare perquè la morts no poden ocultarse. L'alarmant proporcionalitat de las defuncions acabá per cridar l'atenció pública y excitar el zel de las autoritats, y al primer cop d'ull se descobrí quins eran els resultats de la intervenció dels piadosos germanets de Sant Joan de la Creu, en el cuidat y tractament de las enfermetats mentales.

Dintre del Manicomí hi havia molts altres; pero cap estava de desinfectió. Se gastava més oli per alimentar las llampes de las capelles, que per adobar y menjar els aliments. Y el cel se mostrava desagratit, com s'hi mostra sempre ab els que olvidan y desprecian las reglas de la Higiene.

En el Manicomí s'hi havia declarat una infecció assoladora gracias á l'aygua infoncionada y á la péssima qualitat dels aliments. Prompte se feu públich que la porcha que morían de lepra, las vacas dísticas ó variolosas y la moltura glosocostada anavan á parar al Manicomí, ahont s'utilisaven per alimentar als pensionistas. Els boigs tenen aixó de bo: s'ho menjan tot sense escarrafals. Per lo mateix qu'están private de coneixement, no distingeixen.

excrements se ls servían, d' excrements s'all... Si excrements se ls servían, d' excrements s'all... mans de Sant Joan de la Creu, compre... de Sant Joan de la Creu, compre... de Sant Joan de la Creu, compre...

després de tot aquesta manera d'entendre la... de tot aquesta manera d'entendre la... de tot aquesta manera d'entendre la...

Però la idea més colossal, capés de fer morir d'... de fer morir d'... de fer morir d'...

Estich segur que Sant Joan de la Creu, desde l'... desde l'... desde l'...

No sé perquè un capellà... un capellà... un capellà...

perquè lo qu' es las garrotadas es que las senten els... que las senten els... que las senten els...

El Sr. Alba va pronunciar un discurs en els Jochs... un discurs en els Jochs... un discurs en els Jochs...

Perquè á la posta se'n va anat aquell gran movi... que se'n va anat aquell gran movi... que se'n va anat aquell gran movi...

INEXPLICABLE

Una invenció tan notable com la del telégrafo... que la del telégrafo... que la del telégrafo...

BATALLADA

A Romanesca al veure que la causa... que la causa... que la causa...

Esta situació perillosa durará fins que la po... que la po... que la po...

Se comprén que el govern senti una especie de in... que una especie de in... que una especie de in...

Una opinió d' Emilio Zola sobre l' ensenyansa:... sobre l' ensenyansa:... sobre l' ensenyansa:...

esté engendrant avuy tota mena de preocupacions... que tota mena de preocupacions... que tota mena de preocupacions...

Sobre l' mateix assumpte, escriu en Blasco... en Blasco... en Blasco...

Las rahons invocadas pels dos insignes escriptors... pels dos insignes escriptors... pels dos insignes escriptors...

El crim va efectuarlo dintre de un bosch. Despr... que un bosch. Despr... que un bosch. Despr...

Estan com estem preparant la confecció del... que la confecció del... que la confecció del...

El retrato de aquesta fiera del Senyor que... que aquesta fiera del Senyor que... que aquesta fiera del Senyor que...

Per la premura del temps no hem pogut fer l' in... que no hem pogut fer l' in... que no hem pogut fer l' in...

MONCADA, 20 de setembre

UNA AMISTOSA ADVERTENCIA AL NOSTRE MER O. Sempre... que al nostre mer o. Sempre... que al nostre mer o. Sempre...

LA OOSTERA, 15 de setembre

Oh mes de setembre... que n' ets de simpático... que n' ets de simpático...

El millor que pot fer un poble quan li arrebat... que un poble quan li arrebat... que un poble quan li arrebat...

MONCADA, 22 de setembre

Dimenys passat fon enterrat civiltment l' obrer... que fon enterrat civiltment l' obrer... que fon enterrat civiltment l' obrer...

El mateix dia tingué lloch en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la...

FRATERNITA

MONCADA, 20 de setembre

UNA AMISTOSA ADVERTENCIA AL NOSTRE MER O. Sempre... que al nostre mer o. Sempre... que al nostre mer o. Sempre...

LA OOSTERA, 15 de setembre

El mateix dia tingué lloch en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la...

CARTAS DE FORA

MONCADA, 20 de setembre

UNA AMISTOSA ADVERTENCIA AL NOSTRE MER O. Sempre... que al nostre mer o. Sempre... que al nostre mer o. Sempre...

LA OOSTERA, 15 de setembre

El mateix dia tingué lloch en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la... que en l' Ateneo Obrer la...

cals ahont Barcelona té instal·lades las sevas escol·las d' instrucció primaria.

—Ara sí que no ho entench!
—¿El qué?
—Lo que veig ab els meus propis ulls. Una població que té escol·las com la qu' estich contemplant, pescaterias com la que hi visitat, carrers com els que acaban de perfumarme, com es possible que s' atreueixi á l·lensar els diners omplint de bombetas eléctricas els arbres y cubrint de velluts y domasos els balcóns?
—¿Cóm es possible? Heu de considerar que al món no es or tot lo que llú y qu' es vici dels pobles meridionals treure sempre més al sol que no hi ha á l' ombra. ¿Us ha agradat de tots modos el passeig?
—Molt!
—A la Rambla y al carrer de Fernando heu vist, com si diguessim, á Barcelona elegantment disfressada: en l' excursió que acabém de fer, podeu dir que l' heu vista sense careta... y en camisa.

A. MARCH

BALANS DE LAS FESTAS

GASTOS. Setanta mil duros d' electricitat y gas, nou mil cinchcents de llustrina, dos mil de paper daurat, tres mil de glassa y filferro, vuytcents vintidós de claus, cent catorze de pastetes, mil de flors artificials, doscents deu de fullaraca, cent de fil d' empalomar, tres mil quaranta de fusta, sis mil de cartró enmollat, setcents tres de purpurina, doscents sis de paper blau, trenta d' aygua-cuyt y tatzas y altres y altres cantitats que no poden detallarse, gastadas en llauna, pals, sorra, molsa, canyas verdas, palets, cals, madapolám, entiquelas, terra groga, espelmas, cordas d' espart, zinch, plom, carburo de calci, petroli y roba de sachs.

INGRESSOS. Cent deu mil duros las fondas y restaurants, els venedors d' arengadas s' atipan de guanyar rals, també n' fan tots els teatros, el carril funicular, els cotxeros y 'ls tranvías, els cafés y 'l Oli-en-gran: las barracas d' aygua ab sucre, las paradas dels Encants, el Diorama, las Arenas, els xufleros, els estanchs, els vaporets golondrinas y 'ls palacios encantats. Fins es possible que n' guanyin els foras y taulas de pa, els que venen figas secas, els taberners d' arrabal, els que llogan llits y catres y 'ls neulers: pero, ¡ay!, aquí termina la lista dels mortals afortunats: ni vosté, lector benévot, ni jo, crech que fem ni un ral.

L. WAT

FESTAS POPULARS

La comissió de botiguers organitzadora de las festas del meu carrer no hi veyá de cap ull. El gran arch de suro verge representant las Covas d' Artá estava acabante y la perspectiva que oferian las garlandas de flors artificials comensava á ser majestuosa. El matalasser del cantó, primer vocal de torn, qu' es el que va idear el projecte de las Covas se sentia boig de satisfacció. Está clar, ¡si tota aquella montanya de suro havia sortit del seu cap! Pero el bon home no volia tota la gloria per ell. En la gran obra que s' estava realisant, y que havia de ser l' admiració dels pajesos inteligents, hi contribuían variadas personalitats dignas totas ellas del mes alt respecte: la cansal·dera, que havia cedit un cap de porch pera col·locarlo al mitj de un medallón artístich, ab la condició de que li tornessin després de las festas; el llauner del davant que no va tenir inconvenient en llogar trescents pams de canyeria de veritable plom á un preu sumament económic; l' adroguer de mes avall que, ademés de las set pessetas y mitja va donar no sé quants kilos de verde persiana y una bronja per decorar els fòcols de las arcadas; tots els vehíns, en ff, á la mida de las sevas foras, havían col·laborat al éxit segur d' aquell monument artístich.

Y la veritat es que tot devém donarho per ben empleat, exclamava l' insigne matalasser. Las festas son vida, moviment, y ab ellas tothom menja... Aquestes sacrificis son sempre beneficiosos pel vehínt. Las festas populars fan un gran bé al comerç. Els petits industrials hi guanyém per molts conceptes. La afluencia de forasters á una capital sempre hi deixa un rastre d' or; la propaganda durant aquests dies es extraordinaria; y nosaltres al despéndre'ns de quatre quartos no fem si no buydar de plata la butxaca de l' emilla per omplir de bitllets de banch l' infern de l' americana.

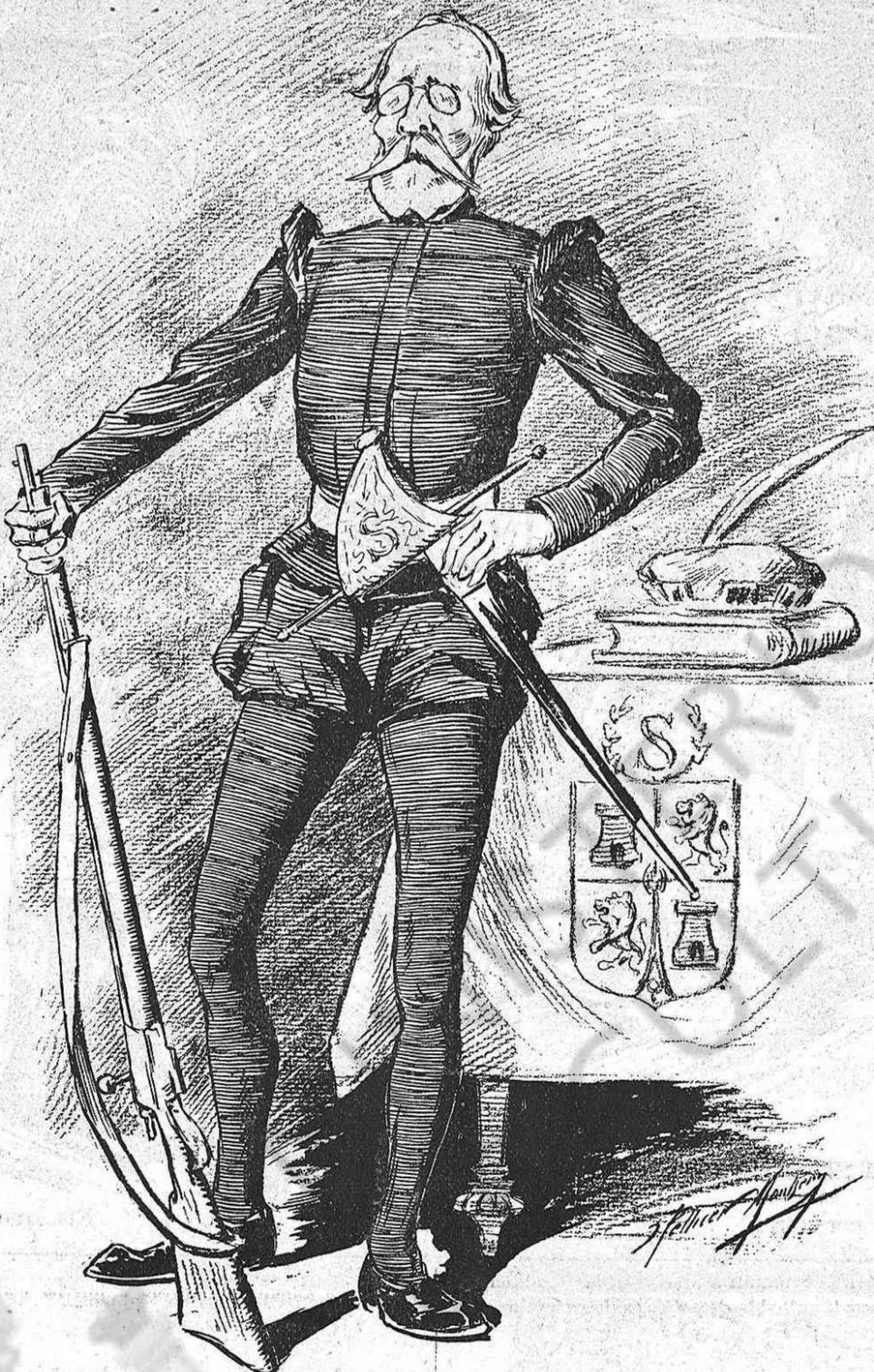
Efectivament, per l' activitat que desplegavan els meus vehíns sense distinció, era possible lo que assegurava l' insigne matalasser. Aquell dia en el meu carrer tothom menjaria... á la mida de las sevas foras.

Fins en Granota, un pobre home venedor de diaris, malalt y miserable á qui tot el barri coneix per sa veu terriblement enragollada quan crida el diari de la noche, que tot just fa els dos rals pera pagar el catre, y que viu de lo que li donan, fins aquell va disfrutar las ventajitas de la festa cobrant, al arribar al vespre, una pesseta per haver ajudat á treinar fullaraca d' un cap al altre de carrer.

—Ja ho veyéu, deyan els de la comissió. Una pesseta en plata á n' en Granota, que no sab ni de quin color son. Després dirán de las festas populars... y ab ellas tothom menja! —Y el matalasser, ab la seva planxa de hidrópich, barrejant llana bona ab altra aprofitada dels xays físichs; l' adroguer, ab els dits plens d' anells, carregant las paperinas de pastetas; y el taberner ab el seu clatell molsut, colorejant de tanino el ví de trenta, s' extremfan tots de goig al sentirse tan altruistas, al pensar en la bona obra que feyan al contribuir ab una pesseta en plata á la felicitat de n' Granota.

Y el pobre Granota, qu' era, naturalment, tan bon xicot y agraht com miserable, no creyent que la pesseta fos una recompensa indigna del seu treball, sino un re-

L' últim discurs de n Silvela

—Ab el mauser y l' espasa, ab el frare y l' oració: per mí no hi ha cap mes modo de governar la nació.

galo, la anava ensenyant á tothom com una gran cosa, donant las gracias als botiguers que desde l' dintell de la porta li responfan un *¡valse amigo!* enfátich, després de ferli la mes estúpida de las rialletas. Satisfet y orgullós, seguía carrer avall ab la pesseta á la mà, sense sapiguer que ferne. De prompte, al passar per davant de un restaurant d' aquestos que serveixen raciones relativament baratas, tingué l' idea d' entrarhi y entaularse. Tot seguit, per aixó, variá de pensament. —¿Hont vaig jo, pobre de mí, s' deya, tan espellingat, y ab aquestas grenyas? Valdrá més que demani al tauler un plat de sopas y me l' vagi á menjar tranquilament á qualsevol replá d' escala.

Y dit y fet. Al poch rato sortía en Granota de la fonda aguantant ab las dugas mans un plat de sopa ab mandonguillas que, exhalant aromas per ell desconegudas, venia á ser com la realiació de un somni rosat, el cumpliment d' un desitj encare may satisfet. ¡Com benheña en aquell instant las festas del seu carrer, d' aquell carrer qu' anava á esclatar d' un moment al altre tot llum y alegría!

Las acerás estavan atestadas de vehíns y curiosos esperant el *fiat lux* per veure l' aspecte de la cosa; el pas dels cotxes, obstruht ab trastos procedents de la bastida que s' havia fet per gent y mes gent enfeynada, amunt y avall, operaris que s' sfanyavan á ultimar els detalls definitius. El pobre Granota, ab el plat de sopas á las mans, no havia de fer sino atravessar el carrer y entrar á l' escalata del davant. Vessant de satisfacció, encantat ab aquell bé de Deu de mandonguillas que hi nadavan, caminava ab inseguretad, sense fixarse en res ni en ningú. En aquell moment un home, alt com un bastaix, pobre y miserable com ell, passava esverat y regalant suor ab un bastiment al coll en quina tela s' hi veyá mal pintat un grup que representava la Fortuna gloriocant al Treball. En Granota no l' vegé venir y la fatalitat volgüé que una forta trompada li fes vessar totalment el plat de sopas.

La cara del pobre home exteriorisá un llampoch de rabia sublim. Un renech dels mes recargolats, pero que se semblava mes á un crit de dolor, s' escapá de la seva boca. Contemplant un instant las mandonguillas escampadas per terra, y vejent destruida per complet la ilusió d' aquell sopar tan seu y tan ben guanyat, després de serenarse, torná el plat sense dir res als de la fonda y, recullint el cambi, s' interná tot seguit pels carrers foscos, caminant á gambadas irregulars, mitj plorós y parlant sol, com un beneyt...

Ningú se n' va adonar de lo sucehit á n' en Granota. Els vehíns, al encendre's de cop las bombetas de colors y els archs voltáichs, van esclatar en un aplauso formidable. Y una gentada immensa va comensar á desfilar pel meu carrer, encantantse en las garlandas de flors, de un gust tan artístich, que talment semblavan naturals; y banyantse en un mar de iluminació espléndida, inundantse de una llum clara, potent, extraordinaria... Una llum que, com molt acertadament deya l' in-

signe matalasser, no pot pas compararse ab cap aubada niuella dels jorns primaverales...

JOAQUIM AYMAMÍ

SOBRE LA FUTURA ESQUADRA

(AL EXCM. SR. MARQUÉS... DE LAS SAGRISTÍAS)

Jo m' comprometo á pagar una ben nutrida esquadra y regalari-la al moment a n' aquesta pobla Espanya, pero ab una condició:

Que, comensant per Sagasta, fins al últim conceller d' aquesta y altres fornadas... mes clar: tots quants han servit per la nostra gran desgracia, á aqueixa restauració que ns estimula... las blancas: jo m' comprometo á pagar, repetitxo, tal esquadra. si m' donan sols vuyt ralets per cada *chanchullo* y *quatlita* que ns han dat aquests senyors ab el nom... de responsables...

Y n' estich ben convenut que faria suma llarga, la suficient, per comprar els barcos que á Espanya ens faltan... barcos vritat, barcos bons com e's d' Inglaterra y Fransa, d' un blindatje tan groixut, á lo menos, com la cara d' aquests senyors, que ab tan zel... ens administran la casa.

ANDRESITO

Valencia s' ha efectuat un meeting popular, que s' ha vist extraordinariament concorregut, demanant que cessi la suspensió de las garantias constitucionals á Barcelona. Y l' govern... com si li diguessin Llucia. Es alló que diuhen, y que jo m' permeto modifi-

car lleugerament: «Ja poden xiular, si l' ase no hi vol veure!»

Van venint, y ajuntantse ab els que aquí hi havia ja.

S' ajuntan y prenen posicions, per lo que pugui sobrevenir.

Depenen de Roma, á las ordres de Roma están, deslligats per complet del govern espanyol, que per la seva part, quan la negra invasió cundeix s' hi ajup y calla.

Y encare dirán que l' Papa va perdre l' poder temporal!

Mentida! El va perdre á Italia, pero l' ha trobat á Espanya.

Espanya es seva y no dels espanyols. Y la proba de qu' Espanya es seva, es que la té ocupada *francescament*.

Diuhen qu' en Canalejas tornarà á comensar en breu la interrompuda campanya.

Pero diuhen també que no tirarà tant al dret com en la passada primavera.

No inútilment aná á passar l' estiu á San Sebastian. Allí devían ensenyarli á nadar entre dugas ayguas, y á nadar y guardar la roba.

Si es aixís, coneixentli l' joch, millor será que no s' molesti despullantse y que no s' mulli.

¡Mes mullat de lo qu' está!...

D. Alfonso trobantse á Tolosa va visitar una fábrica de boynas, y l' fabricant, Sr. Elózegui que per mes senyas es carlista, n' hi va regalar duas.

Si jo hagués sigut d' ell, com que sentho hauria estat de humor, li hauria dit al Sr. Elózegui:

—No... á mi no... en todo caso á mi cuñado.

Parlant de la pretensió que alimentan alguns de qu' Espanya ha de lligarse ó bé ab Inglaterra ó ab Fransa y Russia, deya un polítich molt espavilat:

—Tant se val ab els uns com ab els altres: com que tenim las camas tan primas, la lliga ns ha de venir molt gran, y per aquest motiu portarém sempre las mitjas al garró.

Continúa la ratxa negra.

A San Lúcar de Barrameda, un guardia civil— aquest també devía ser boig—va disparar el mauser sobre l' tinent Sr. Jiménez, deixantlo cadáver.

Realizat l' homicidi, va escapar corrent del quarter, y entaforantse en un canyar, ab el mateix mauser va clavarse an tiro, morint instantaneament.

Y ara en Silvela que vaji cantant: «El mauser es un arma providencial.»

En alguna cosa s' ha de coneixer que Portugal y Inglaterra son dos nacions amigas.

¿Qué farian vostés si algun amic els deya que tenia sed? Lo menos li servirían un vas d' aygua y veritat?

Donchs aixó es lo que s' disposa á fer Portugal. L' Inglaterra, á qui tant l' han feta bregar els boers, ha sortit de la guerra horriblement asedegada, y á la seva demanda Portugal se disposa á oferirli la Badia Delagoa, qu' es com si diguessim la Badia de l' Aygua, magnífica posició del Africa meridional.

Y com li pagarà Inglaterra aquest regalo? Com pagan sempre ls forts als débils: se li xarupará de un trago y li farà un rót als nassos.

A Madrid s' ha consumat una estafa de 100,000 pessetas. Victima: una senyora, nomenada D.ª Rosalia de Benítez; autor: un capellá que porta l' nom de Ernesto Rico.

La senyora va coneixer al mossén á Sigüenza, á principi d' any, y l' any no s' ha acabat encare y ja l' ha deixada sense un clau.

Lo mes curiós es que á pesar de l' activitat y diligencia del jutjat de Buenavista de Madrid, ni l' mossén, ni ls 20,000 duros han *sido habidos* fins ara. Aixó ray, qu' esperin, que sino ls diners, al mossén bé pron que l' trobaran á la Vall de Josefat, el dia del judici, á las quatre de la tarde.

Aixó es lo que ha de consolar á D.ª Rosalia; aixó y l' pensament de que Mossén Ernest, al deixarla sense un clau va ferho pel bé de la seva ánima. ¡No se n' poden cometre poch de pecats ab 20,000 duros á la butxaca! Ara, á lo menos, si té la bossa neta de diners, tindrà també la conciencia limpia de malas tentacions.

Parla l' ministre de Marina, y diu: «que l' creuher *Cardenal Cisneros*, no acabat encare, es un barco antiquat, cosa natural—afegeix—perque ja fa anys que hauria d' estar navegant. Aixís y tot— acaba dihent—es lo mes modern que tenfm.»

Al escoltar semblants declaracions en boca del ministre de Marina, un se fa creus... ó millor dit se fa creuheros.

Si dels nostres arsenals han de sortir els barcos ja antiquats ¿no valdría mes no construhirlos?

Figúrinse que per un extrany capritxo de la naturalesa, del ventre de una mare n' sortissin en lloch de criatures pomposas, vells xaruchs y decrepits ¿no valdría mil vegadas més no engendrarlos?

A Villacarino (Soria) un regidor va ficarse al cap que l' Ajuntament deixés de contribuir ab els fondos comunals á certas missas votivas, y va consaguirho.

Pero va conseguir també que l' cap ab que havia concebut tan económic idea li badessin de improvisá, á cops de bastons, dos cunyats del rector del poble que van ferli una parada.

Y ab una mica mes l' agafan y l' tiran al riu, porque—aixó sí que no s' pot negar—de beneficis ho son molt las faristelas místicas: després de haver escalfat á un fill de Deu, el tiran de cap al riu porque s' refresqui.

Ara sabrà l' herejte regidor el pá que s' hi dona, merment la racció del clero. No va volguer que s' paguessin missas votivas, y ls cunyats del rector ja li han dit de missas.

El Nunci ha publicat una circunlar posant restriccions á la tendencia dels capellans de provincias que se n' van á Madrid á disfrutar la bona vida. En lo successiu, únicament en cassos molts justificats

FESTAS

Els que 'n fan per forsa.

Els que 'n fan per gust.

els Ordinaris els podrán donar las corresponents licencias.

Se veu que a Madrid, els capellans hi están molt bé, y no volen que de fora n'hi vagin a disputals'hi els sitis que tenen acaparats en el festí de la vida.

Llops ab llops no 's mossegan; pero capellans ab capellans se disputan la tallada.

Será perque son de pitjor condició que 'ls llops.

La situació de 'n Romanones dintre del ministeri va resultant cada dia més cómica. Com si en Sagasta l'tingués contractat per alardejar de liberal (si 'n fa de bocadas en aquest sentit! Discursos, declaracions, conversas particulars, no desperdicia ocasió per alardejar dels seus sentiments democráticos.

Però en els concells de ministres passa per tot, fins per las solucions més reaccionarias.

Y vels'hi aquí qu' es ben cert alló que diuen de que la llengua y 'ls fets son dugas cosas ben distintas. Com home de pararla, a n' en Romanones dona gust sentirlo; com home d' acció no hi pot fer més: coixeja sempre.

Llegeixo:

«En su litigio con Venezuela, Inglaterra ha dispuesto la ocupación de Patos.»

¡Pobre Venezuela, ara si qu' está ben llesta! S' ha embolicat ab els inglesos y pagarà 'l pato!

Sabut es que 'ls mestres d' estudi cobran sous miserables, inverossímils, si es que arriban a percebirlos.

Donchs bé: sens dupte ab la idea de consolarlos, ara en Romanones ha creat unas Juntas d' ensenyansa, que per lo que respecta a Madrid y Barcelona serán presididas, nada menos que por un delegado regio... cárrech dotat ab 7,500 pessetas anuals.

Ja tenen els mestres un dato que 'ls ha de servir molt per entretenir la gana, plantejant un senzill problema aritmético:

Ab 7,500 pessetas ¿quants llonguets podrien comprar? ¿Y ab aquestes llonguets a quants mestres que no menjan se podria socorre?

Un vehí de Barcelona, barriada de Gracia, ha escrit a un periódich local donantli compte del següent fet:

Anava a la plataforma de un tranvia eléctrich, quan un ensotanat va colocárseli al darrera. Al poch rato com qui no fa res, ja li acariciava las mans, y com ell el deixés fer, pera veure ahont aniria a parar, comensá a donarli pessiguets a las ancas, com si aquell tou signés pel llaminer mossén una especie de tentador pá de pes-i-h.

Per supuesto, que, piadosament pensant, no 's pot creure que ho fes ab cap mala intenció. Segons reconeix el mateix comunicant, el mossén s' havia apoyat en l'aparat ahont els conductors colocan el manillar de velocitat. Y en aquesta actitud, en contacte ab la corrent, per capellá que se signi, diguin vostés mateixos ¿quí no s' electrisa?

Per lo tant es precis tornar la bona fama al mossén de las carcias y dels pessiguets.

¿Voleu veure un poble fresch, que tothom li venta mormas y no obstant va fent taral la? Pues veniu a Barcelona.

¡Verge Santa de l' Empental ¡Zás, zés, zisl... ¡Pám, pém, pím, póml ¡Que ja hi tornem?—No senyora: no es mes que un castell de focs.

Tothom quedarà content... Pels graponers hi haurá empentas; pels beyatutxos, sermóns; pels carteristas, carteras.

Al meu carrer ho han entés. Van nombrá una comissió, van reunirse quatre vespres, y... re: aquí s' ha acabat tot.

Hi ha premis per las fatxadas, hi ha premis per las finestras. Y bé ¿que no son de Deu els que viuen als darreras?

El carrer de la Miseria l' han guarnit ab molta sombra: la música son badalls; els llums, aranyas... ab potas.

—Pres qu' estás a la presó, ¿cóm no adornas la finestra? —L' adornaria ab molt gust, si avans me treyan la reixa.

Riu la gent de goig al veure els adornos dels carrer: jo també rich, de cert modo, al veure cóm riu la gent.

Vell que demanas almoyna, au, fora, que en 'quest recó hem determinat posarhi quatre escuts y dos pendóns.

Pagesos a can Justin, pagesos en carretel-la... ¡Y aneu dihent que a las vinyas s' hi ha ficat la floxera!

Rebre deu mil trepitjadas, sufrir cops, respirar pois,

veure pals, llustrina y globos... ¿Aixo son festas, senyor?

Lo qu' es jo, en el ram de festas, sols ne conech de dos formas: las que jo faig al meu fill y las que a mi 'm fa la dona.

L. WAT

Sense solta, ni motiu, en Carlos, rey de l' As d' oro, obrant com salvatge moro, ingrat, va falta' al decoro d' un jefe carlí molt viu.

Com que 's diu Adelantado, aixó a mi no m' ha extranyat; puig sent Carlos, atrassat, sols pot portar volantat a un ruche, que 's digui Atrasado.

Els noys qu' ensenya de nit el famós pare Román, per celebrar bé 'l seu sant van tení un bon acudit; puig sabent que molt s' altera quan els té a tret del seu... puny, perque se 'ls miri de lluny li van regala' una ullera.

Francisco LLENAS

XARADA

—Quan dugas tercera un pobre esguerrat quart un vell que vagi sol, desamparat, tant si es blanch hu negre fesli caritat. La agena desgracia pel que té 'l cor sá deu inspirar sempre total y pietat.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

Sent D. Tot un bretulot un estafa, un criminal, se li pot dí ab tó ben alt: —Recristina, quina tot.

UN COMPANYY DE LA GOMA GEROGLÍFICH

LA NEGRE NORT LL LL

A UN PÁ DE MÁQUINA

Caballers: Un canario, Román, A. Casidelacasa, Siul Aloreuif, Un estudiant tarragoní, Jaume Sisquella, Tresina de Hostafranchs, Factura, J. B. y B. de Blanes, José Tort, Diego Arias, Mitja cerilla, Un ninot de palla, El xicot de la Soledad, Un que s' engresca, M. Cairó, Un carboner, E. J. M., Toni Baduá, Ll. Bonarrata, Martí Puig, J. Vallés C., Sansolf y Verdier y J. Vilar.—Ja está vist y res aprofita.

Caballers: De la U. M.-L., J. Bosch y Romaguera, J. Farré Gairalt, T. Rusca, Albertet de Vilafranca y Pissarra: Veurem d' aprofitar algo.

Caballer: Ornasi A.: No vá, de cap manera.—G. R. S.: Igualment.—Antoni de Massanas: No 'ns vá prou bé. Paciencia.—Un farinayre: Es irregular.—Felix Cantimpló: Está bé y gracies.—Mariano: Aixó demano... Que no m' envihi versos d' aquesta calitat.—Tresillo: Efectivament, no té condicions.—T. Rusca: Desenganyis, aixó es lo que voldría. Per ara no n' hi ha necessitat.—Modest Abril: Ha fet tart.—Antoni C. Escofet: El d' avuy no 'ns vá. Aquell no s' ha perdut.—Xim: Trasmeto lo que 'm diu al interessat. El present no 'ns agrada prou.—Josep de Vilafranca: Farém tria.—Un Quinto: Es incorrecte.—P. A. Moreno: Es difícil, donat el carácter de la composició.—M. Domenech: No 'ns agrada massa.—J. F. B.: Va bé 'l epigrama.—V. C. A.: La poesia es aprofitable.—Joseph Cervelló: Es magre a tot serho.—Anton Perlasia: ¡Pobre Merceneta, dedicarli aquests versos: vosté no la estima!—Joseph Gay: Es defectuosa.—A. Benazet: No 'n podem treure partit. Ho sentim vivament.

Está agotantse:

LAS FESTAS DE VILATRISTA

Xistosa parodia de las festas de la Mercé de Barcelona

Programa satírich — Guia humorística — Plano simbólich

PER AUGUST COCA Y PONCÉM

AB CARICATURAS DE P. CATARINEU, PBR.

Preu DOS rs

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARTER del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª